

СТАНОВИЩЕ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в научно направление 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, в професионално направление 6.5. Горско стопанство, научна специалност „Лесоустройство и таксация“, учебна дисциплина Лесоустройство, обявен от Лесотехническият университет в Държавен вестник, бр. 102 от 08.12.2023 г., код на процедурата FOR-AsP-1123-115.

Кандидат за участие в конкурса: гл. ас. д-р Тома Иванов Тончев

Изготвил становището: проф. д-р Петър Желев, катедра Дендрология, Лесотехнически университет, в научно направление 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, в професионално направление 6.5. Горско стопанство, e-mail: petar.zhelev@ltu.bg.

1. Кратко представяне на кандидата.

Гл. ас. д-р Тома Тончев е завършил Лесотехническият университет (ЛТУ) с магистърска степен по горско стопанство през 1997 г. След кратък период на работа като проектант в Агрореспект, през 1999 г. постъпва на работа в катедра „Лесоустройство“ като организатор обучение. Едновременно с това той провежда учебни занятия по дисциплината Лесоустройство като хоноруван преподавател. През периода 2001-2005 г. е задочен докторант в Института за гората – БАН, а дисертацията си защитава през 2007 г. От 2008 г. е главен асистент в катедра „Лесоустройство“. Провежда упражнения и учебни практики по дисциплините „Лесоустройство“, „Горска таксация“ и „Растеж и прираст на горите“.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискваните съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Гл. ас. Тончев е представил всички необходими документи изисквани съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в Лесотехническият университет. Посочената информация в справка за съответствието с минималните национални изисквания за академична длъжност „Доцент“ показва, че той покрива убедително тези изисквания, а в някои случаи ги надвишава. По отделни показатели точките са както следва: по показател А – 50 точки при изисквани 50; по показател В – 100 точки при изисквани 100; по показател Г – 266.69 точки при изисквани 200 и по показател Д – 365 точки при изисквани 50.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Тома Тончев има 9-годишен опит като хоноруван преподавател и 16 години – като редовен преподавател. По време на дългата си преподавателска дейност той е провеждал учебни занятия (лекции, лабораторни упражнения и учебни практики) по Лесоустройство, Горска таксация (ОКС Бакалавър) и Растеж и прираст на горите (ОКС Магистър) със студенти от специалност Горско стопанство. От учебната 2022-2023 е титуляр на дисциплината Растеж и прираст на горите за студентите от специалност Горско стопанство, ОКС Магистър – една от основните и задължителни дисциплини за тази ОКС.

Д-р Тончев е участвал в актуализирането на учебните програми по дисциплините Горска таксация и Лесоустройство, а също е участвал в актуализирането на учебния план за специалност Горско стопанство, ОКС Бакалавър и Магистър. Член е на Комисията за провеждане на държавни изпити по специалност Горско стопанство. Ръководил е пет дипломни работи, от които две за ОКС Бакалавър и три – за ОКС Магистър. Освен това той е рецензирал общо над 60 дипломни работи за двете образователни степени. Това демонстрира неговата ангажираност както с подготовката на студентите по време на обучението, така и с тяхното успешно дипломиране.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Д-р Тончев е представил информация за участие общо в 21 научни, научно-приложни и инфраструктурни проекти. За проектите до 2013 г. (11 бр.) е представена обобщена служебна бележка, а от десетте проекта след това един е международен, по Седма рамкова програма на ЕС, два проекта са финансирани от ЛТУ, шест – от външни източници и един е инфраструктурен. Участва и в Акция по програма COST – FP0603 „Forest models for research and decision support in sustainable forest management“. Това показва една впечатляваща изследователска активност, която е допринесла за повишаване на професионалната му квалификация.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Кандидатът участва в конкурса с общо 37 публикации, като тук не се включва докторската дисертация. Една от публикациите е монография, а една е книга, основаваща се на изследванията в докторската дисертация. Десет от публикациите са реферирани в международни реномирани бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus). Осемнадесет публикации са в научни списания извън вниманието на посочените бази

данни и в сборници от международни и национални научни конференции и симпозиуми. Седем от публикациите представляват глави от колективни монографии. Девет от публикациите са на английски език и 28 – на български.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Гл. ас. Тончев е представил информация общо за 36 цитирания на 11 публикации, като в резултат има 365 точки. По този показател той многократно превишава минималните изисквания. Цитиранията също показват, че научната колегия е запозната с научното му творчество и е оценила неговото значение.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Справката за приносите на гл. ас. Тончев е написана на високо научно ниво и демонстрира ерудицията на кандидата. Научните и научно-приложните му приноси са класифицирани от него много точно в три основни направления: 1) организация на стопанството и оптимизиране на стопанисването и ползването в горите; 2) строеж, растеж, прираст и производителност и 3) екологична характеристика на горски насаждения. Част от приносите, особено от последната група, имат интердисциплинарен характер.

Най-съществените научни приноси в областта на оптимизирането на стопанисването и ползването в горите са в публикуваната монография. Резултатите засягат три форми на организация на стопанството, като те са постигнати с приложение на съвременни методи за анализ. В редица публикации са определени диференцирани турнуси на сеч в зависимост от зрелостите, гъстотата на засаждане и поставената цел. Приносите включват и съставени бонитетни сортиментни таблици във връзка с анализи и оценки на различни гори, а също анализ на динамиката на залесените и незалесени горски площи във връзка с определяне на общите тенденции на развитие на горските ресурси. Отделено е значително внимание на бялборовите култури в България, които са с най-голяма площ от всички иглолистни култури, което пък определя и тяхното значение. Анализирани са причините за влошаване на състоянието им и са предложени лесовъдски подходи за тяхното адаптивно стопанисване.

Проведените проучвания върху строежа, растежа, прираста и производителността на насажденията допринасят нови факти и закономерности в това отношение, главно по отношение на смърчови, бялборови и букови дървостои. В едно становище трудно могат

да бъдат изброени всички изследвани показатели и всички установени закономерности, но прави впечатление стремежът на д-р Тончев да използва съвременните най-нови методи за постигане на набелязаните задачи. На базата на получените резултати са разработени редица бонитетни и растежни таблици.

Приносите с екологична насоченост са свързани както с установяване на закономерности във функционирането на горските екосистеми, така и във връзка с тяхното здравословно състояние и влияние на негативни фактори, като засушаването на климата, замърсяването с тежки метали и др. На базата на резултатите е направена класификация на бялборови култури според нивото на екосистемното им съответствие.

Научните приноси в трите посочени от д-р Тончев направления са послужили като основа за научно-приложни приноси, с възможност за прякото им приложение при решаването на конкретни стопански и управленски задачи. Такива са препоръките за диференцирано определяне на целите на производството и турнусите на сеч в бялборовите култури, за приложението на участъковия лесоустройствен метод при тяхното стопанисване и др. Предложено е подобряването на някои аспекти при прилагането на комбинирания метод, метода на Шмид-Хаас, препоръчани са съвременни методи на анализ на екосистемното състояние и определянето на зоните на уязвимост. Съставените модели на растеж на насажденията са послужили като основание за препоръчване на подходящи гъстоти в зависимост от средния диаметър и средната височина. Бонитетните и растежни таблици могат да се прилагат директно за решаване на практически задачи.

Съществен приложен принос е и препоръката за използване на CORINE технология за картиране на увредени иглолистни насаждения, който е актуален на фона на състоянието на иглолистните култури у нас.

Съвсем краткият анализ на научните и научно-приложни приноси показва, че научната дейност на д-р Тончев е значима и като мащабност, и като качество на проведените изследвания. Това се илюстрира от многобройните приноси, които не могат да бъдат коментирани детайлно в настоящото становище.

5. Оценка на личния принос на кандидата.

Личният принос на кандидата в самостоятелните публикации не подлежи на обсъждане, а в колективните публикации се откроява ясно, тъй като той има добре изразен характерен набор от експертни знания и умения, с които участва в тези публикации.

6. Критични бележки и препоръки.

Нямам съществени критични бележки и препоръки.

7. Лични впечатления

Познавам гл. ас. Тончев от 1993 г. в качеството ми първо, на негов преподавател, а след това, от 1999 г. – и негов колега във Факултета по горско стопанство. Той е много добър преподавател и трудолюбив и прецизен изследовател. Ползва се с уважението както на научната общност, така и на колегите от практиката, което се илюстрира от участието му в много експертни комисии на Изпълнителната агенция по горите и на други институции.

8. Заключение

На базата на анализа на представените материали по конкурса, както и на базата на мои собствени впечатления мога да направя заключението, че гл. ас. д-р Тома Тончев отговаря напълно на предвидените в ЗРАСРБ и в Правилника за РАС в ЛТУ наукометрични изисквания за академична длъжност „доцент“, а в редица случаи ги превишава значително. Поради това с удоволствие предлагам той да заеме академичната длъжност "доцент" по дисциплината „Лесоустройство“ от ПН 6.5. Горско стопанство.

Дата: 11.04.2024 г.

гр. София

ИЗГОТВИЛ

СТАНОВИЩЕТО: ..

(проф. д-р Петър Желев)

Становището е предадено на: 11.04.2024 г.